АГУУЛГА

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА 4
1.1 Төслийн ерөнхий мэдээлэл 4
1.2 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл 4
1.3 Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр, талбайн байршил 4
ХОЁР. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ, ТҮҮНИЙ ОРЧНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ 5
2.1 Нийгэм эдийн засгийн ерөнхий мэдээлэл 5
2.2 Нутаг дэвсгэр 5
2.3 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 6
2.4 Хүн ам 7
2.5 Хүн амын эрүүл мэнд 8
2.6 Боловсрол 8
2.7 Малын тоо, толгой үзүүлэлт 9
2.8 Төслийн талбайн орчин дахь малчин өрхүүд 9
ГУРАВ. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ 10
ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ 13
ТАВ. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 14
ЗУРГАА. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 17
ДОЛОО. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 17
НАЙМ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 18
ЕС. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 18
АРАВ. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 19
АРВАН НЭГ. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 21
АРВАН ХОЁР. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР 22
АРВАН ГУРАВ. ТУХАЙН ЖИЛ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 25
АРВАН ДӨРӨВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 26
АРВАН ТАВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗАРДАЛ 27
УУЛ УУРХАЙН ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЯНАЛТЫН ХУУДАС 28
Нэг. Төсөл хэрэгжүүлэгч хуулийн этгээд, төслийн тухай товч мэдээлэл 28
Хоёр. Төсөл хэрэгжүүлэх чиглэлээр олгогддог тусгай зөвшөөрөл, дүгнэлт лавлагааны товч мэдээлэл 29
Гурав. Химийн бодисын эрсдэл, хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө 29
Дөрөв. Байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний тухайн жилийн төсөв 30
Тав. Мета мэдээлэл 30

Зургаа. Тухайн жилийн арга хэмжээнээс байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөллийн дүн шинжилгээний хяналтын хуудас 32

Долоо. Байгаль хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний дүн шинжилгээний хяналт 33

Найм. Орчны хяналт шинжилгээний төлөвлөгөөний хяналтын хуудас 33

ХҮСНЭГТ

Хүснэгт 2-1. Төрсөн эх болон хүүхдийн тоо /2025 он/ 8
Хүснэгт 2-2. Нас баралтын тоо 8
Хүснэгт 3-1. Төсөл хэрэгжих үеийн байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй нөлөөллийн хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа, эрчим 11
Хүснэгт 5-1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө 14
Хүснэгт 6-1 Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө 17
Хүснэгт 7-1. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө 17
Хүснэгт 8-1. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө 18
Хүснэгт 9-1. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө 18
Хүснэгт 10-1. Болзошгүй аюул ослоос урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ 19
Хүснэгт 11-1. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө 21
Хүснэгт 12-1. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр 22
Хүснэгт 13-1. Нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө 25
Хүснэгт 14-1. Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө 26
Хүснэгт 15-1. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардал 27

ЗУРАГ

Зураг 1-1. Төслийн талбайн байршил 4
Зураг 2-1. Дорноговь аймаг, Даланжаргалан сум 5
Зураг 2-2. Дорноговь аймгийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 6
Зураг 2-3. ДНБ-ний бүтэц, 2025 он 6
Зураг 2-4. Дорноговь аймгийн ДНБ, Нэг хүнд ноогдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 7
Зураг 2-5. Хүн ам, өрхийн тоо /Даланжаргалан сум/ 7
Зураг 2-6. Хүн ам, өрхийн тоо /Элдэв баг/ 8
Зураг 2-6. ЕБС-ийн үзүүлэлтүүд 9
Зураг 2-7. Даланжаргалан сумын малтай өрхийн тоо, малын тоо толгой 9
Зураг 2-8. Төслийн талбайн ойролцоох малчин айл өрхүүд 10

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Төслийн ерөнхий мэдээлэл

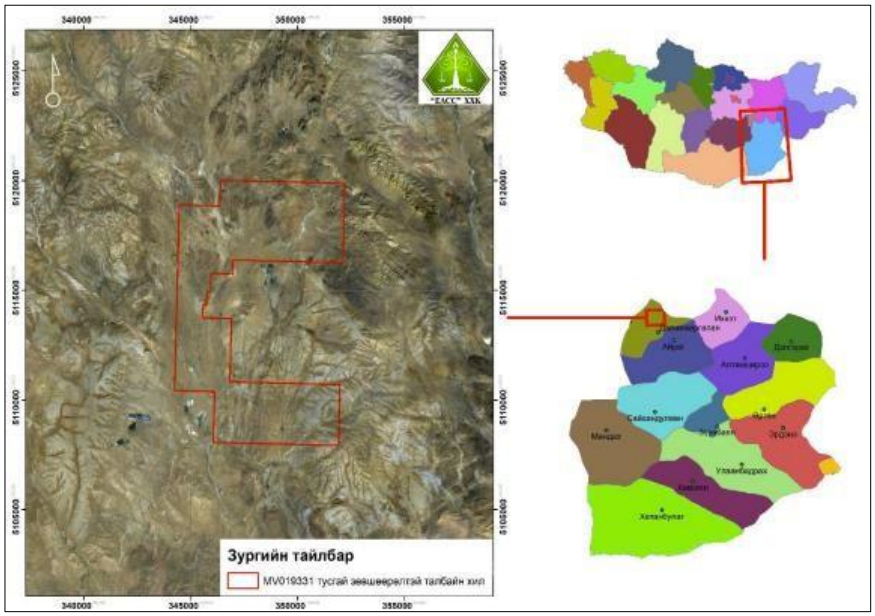
“Говийн шандаст хүлэг” ХХК нь уг ордыг ил аргаар олборлон дулааны эрчим хүчний нүүрсийг төмр зам болон авто тээврээр замын үүд боомтоор экспортолдог. 2020 онос хойш уурхайг ажиллууснаар шууд болон шууд бусаар 430 орчим хүний ажлын байр бий болж, 1 ажилтны дундаж цалин 2500.0 мянган төгрөг хүрч байгаа нь орон нутгийн хувьд үр дүнтэй болох ба үүний зэрэгцээ улс орон нутгийн төсөвт тодорхой хувь нэмрээ оруулж байна.

1.2 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

Хэрэгжүүлэгч:	“Говийн шандаст хүлэг” ХХК
Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл:	
Улсын бүртгэлийн дугаар:	9019090139
Регистрийн дугаар:	6463932
Хаяг:	Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө, Парк плэйс оффис, 9 давхар, 908 тоот
Утас:	+(976) 86060111

1.3 Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр, талбайн байршил

“Говийн шандаст хүлэг” ХХК-ийн эзэмшдэг MV-019331 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Алагтогоогийн ордын Хойд элдэв, Хойд Алагтогоогийн хэсгийн Зүүн далан нэртэй чулуун нүүрсний орд нь Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын нутагт орших ба Улаанбаатар хотоос зүүн урагш 270 км, УБ төмөр замын 25-р зөрлөг болон Улаанбаатар- Сайншандыг холбосон автотрансаас 24 км, Даланжаргалан сумаас баруун хойш 28 км зайд, 1:100 000-ны масштабтай байр зүйн зургийн L-49-62, L-49-63 тоот хавтгайд орших бөгөөд 5488.5 гектар талбайг хамарна.

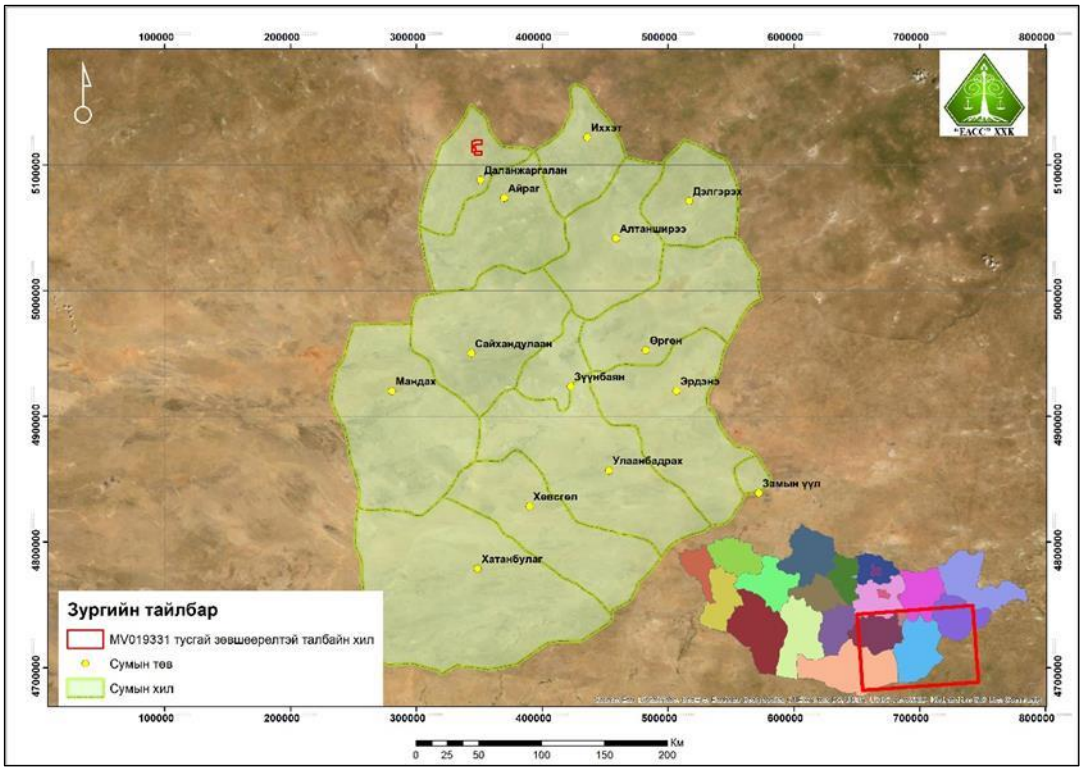

Зураг 1-1. Төслийн талбайн байршил

ХОЁР. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ, ТҮҮНИЙ ОРЧНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

2.1 Нийгэм эдийн засгийн ерөнхий мэдээлэл

“Говийн шандаст хүлэг” ХХК-ийн “Алагтогоогийн ордын Хойд Элдэв, Хойд Алагтогоогийн хэсгийг ил аргаар ашиглах” төсөл нь Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын нутаг дэвсгэрт хэрэгжих бөгөөд Даланжаргалан сум нь Улаанбаатар хотоос 300 км, аймгийн төв Сайншанд сумаас 156 кмт оршдог. Байгалийн мужлалаар говийн бүсэд багтах боловч нутгийн баруун хойт хэсэг нь хээр талын бүсэд хамаарна. Говь хээр хосолсон цөлөрхөг хээрийн энэ экосистемд ихэнхдээ газарзүйн хувьд бага зэрэг хотгор гүдгэртэй нам дор болон хад чулуурхаг, элэгдэж эвдэрсэн хавцал, толгодорхог болон уулархаг газрууд байдаг бөгөөд нутгийнхаа баруун болон хойд талаараа Дундговь, Говьсүмбэр, Хэнтий аймгуудтай, бусад талаараа өөрийн аймгийн Айраг, Иххэт сумдтай хиллэн оршдог.

Зураг 2-1. Дорноговь аймаг, Даланжаргалан сум

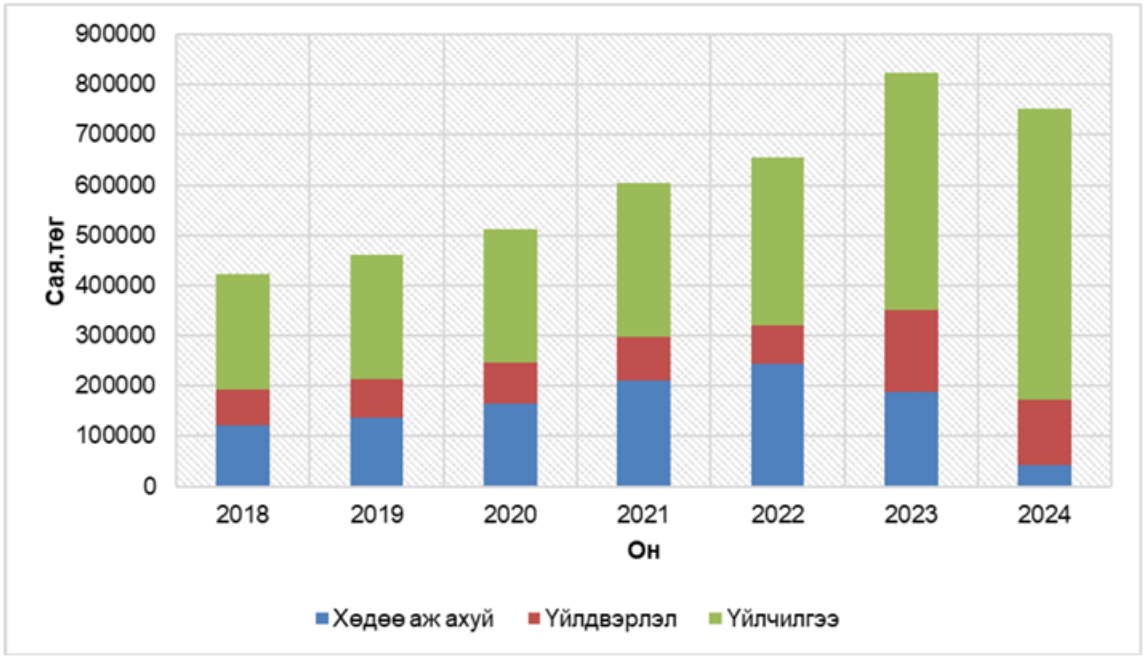
2.2 Нутаг дэвсгэр

Даланжаргалан сум Ардын хувьсгалын ялалтын дараахан нутгийн захиргаадыг байгуулахад Хан Хэнтий аймгийн Оцол сансар уулын хошуунд харьяалагдаж байгаад 1924 онд БНМАУ-ын Бага хурлын тэргүүлэгчдийн V тогтоолоор “Даланжаргалан сум” нэртэйгээр Боржигон Цэцэн вангийн хошууны нутаг "Элдэв" хэмээх газарт байгуулагдсан. 1931 онд Дорноговь аймгийг байгуулахад тус аймагт харьяалагдан 1957 онд одоогийн төвлөрч байгаа Цомог хэмээх газарт суурьшсан байна.

Тус сум 404.5 мян.га газар нутагтай, засаг захиргааны анхан шатны Элдэв, Өнгөт, Бичигт, Цомог, Олон-Овоо гэсэн 5 нэгжтэй, эдийн засгийн голлох салбар нь мал аж ахуй, сүүлийн жилүүдэд уул уурхайн салбар цоо шинээр үүсэн хөгжиж байна. Сумын нутаг дэвсгэрээр Монгол орныг дамжин Ази Европ тивийг холбосон авто болон төмөр зам дайран өнгөрдөг төдийгүй, их хөлийн газар юм.

2.3 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн

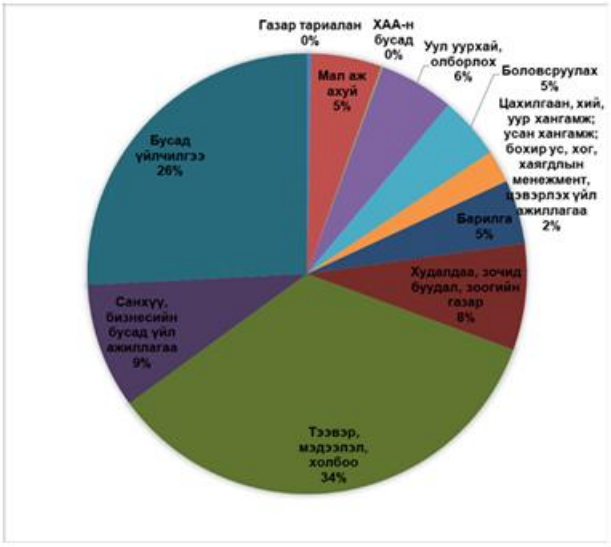
Дорноговь аймгийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар 751’681.4 сая төгрөг байсан байна.

Эх сурвалж: www.1212.mn

Зураг 2-2. Дорноговь аймгийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүн

Дорноговь аймгийн ДНБ-ний салбарын бүтцийг харвал 2025 оноос хойш ДНБ-нд эзлэх хөдөө аж ахуй, үйлдвэрлэл болон үйлчилгээний салбарын хувь нэмэгдсэн байна.

Эх сурвалж: www.1212.mn

Зураг 2-3. ДНБ-ний бүтэц, 2025 он

2024 оны Дорноговь аймгийн ДНБ-ний бүтцийг авч үзвэл Тээвэр мэдээлэл холбооны үйлчилгээ хамгийн өндөр буюу 34 %, Бусад төрлийн үйлчилгээ 25.8 %, Санхүү, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа 9.2 %-ийг тус тус эзлэж байгаа бол Мал аж ахуйн 5.2 %, Уул уурхайн үйлдвэрлэл 5.5 %-ийг эзлэж байна.

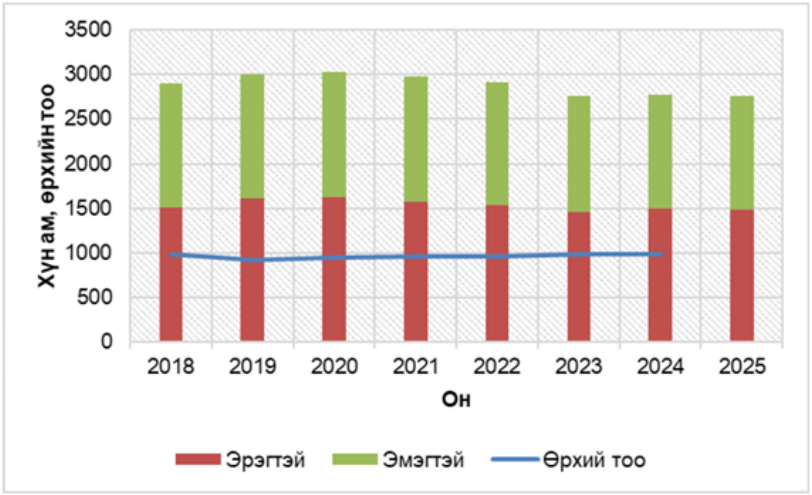
Эх сурвалж: www.1212.mn

Зураг 2-4. Дорноговь аймгийн ДНБ, Нэг хүнд ноогдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүн

Нэг хүнд ногдох бодит ДНБ-ний төгрөгөөр тооцсон өсөлтийн хувь өмнөх онтой харьцуулахад 2019 онд 9.1 хувьд; 2020 онд 11.4 хувь 2021 онд 17.9 хувь буурч; 2022 онд 8.4 хувь; 2023 онд 25.7 хувийн өсөлттэй байсан бөгөөд 2024 онд 8.8 хувиар буурсан үзүүлэлттэй гарсан байна.

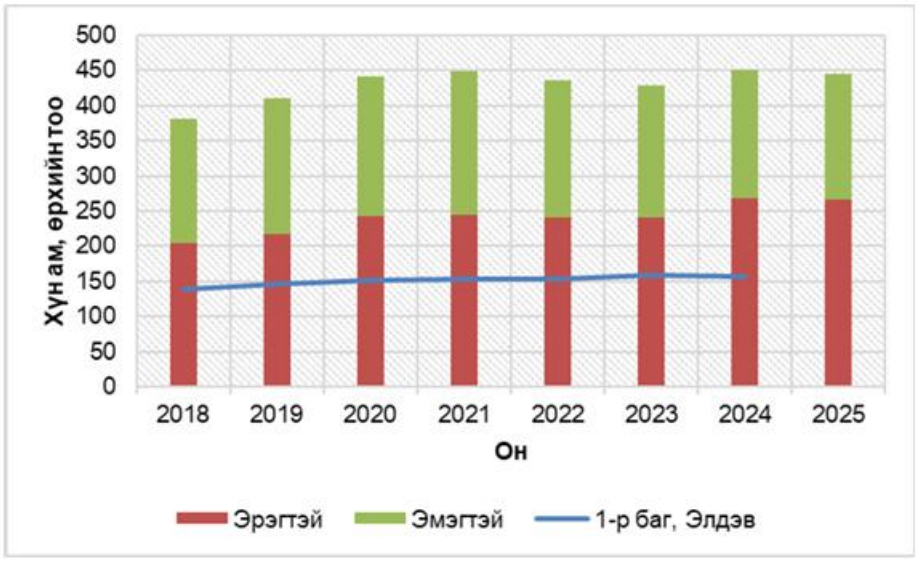
2.4 Хүн ам

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар Даланжаргалан суманд 980 өрхийн 2768 хүн амьдарч 2018 оноос 127 хүнээр цөөрсөн, 2025 онд 2766 хүн байгаа нь 2018 оноос 129 хүнээр цөөрсөн байна. Элдэв багт 2024 оны байдлаар 156 өрхийн, 451 хүн амьдарч байгаа нь 2018 оноос 17 өрхөөр нэмэгдэж, хүн амын тоо 69 хүнээр өссөн ба 2025 онд 446 хүн амьдарч байгаа нь 218 оноос 64 хүнээр нэмэгдсэн байна.

Эх сурвалж: www.1212.mn

Зураг 2-5. Хүн ам, өрхийн тоо /Даланжаргалан сум/

Зураг 2-6. Хүн ам, өрхийн тоо /Элдэв баг/

Даланжаргалан сумын хувьд улсын бүртгэлийн хэлтсийн мэдээгээр 2025 оны эцсийн байдлаар төрсөн хүүхэд 44; нас барсан хүн 14 бүртгэгдсэн байна. Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сум нь 2025 оны байдлаар нийт 2766 хүн амтай байсан бөгөөд үүнээс 1489 нь эрэгтэй, 1277 нь эмэгтэй хүйсийн бүтэцтэй байсан байна.

2.5 Хүн амын эрүүл мэнд

Аймгийн хэмжээнд 2024 оны 12 сарын байдлаар 1001 эх амаржсан байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 74 тохиолдол буюу 6.9 хувь, 1008 хүүхэд амьд төрсөн нь өмнөх оныхоос 66 тохиолдол буюу 6.2 хувиар тус тус өссөн байна. Дорноговь аймгийн хэмжээнд нас баралтын 27 % нь гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад эмгэгээр, 17 % нь зүрх судасны тогтолцооны өвчин, 11 % хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин, 11 % нь амьсгалын тогтолцооны өвчин, 15 % нь бусад шалтгаантай байсан байна.

Хүснэгт 2-1. Төрсөн эх болон хүүхдийн тоо /2025 он/

Сумын нэр	Төрсөн эхийн тоо	Амьд төрсөн хүүхэд
Даланжаргалан	1	1
Дорноговь аймаг	1001	1008

Хүснэгт 2-2. Нас баралтын тоо

Сумын нэр	2025 он		
	Нас баралт Бүгд	Хүйс	
		Эр	Эм
Даланжаргалан	14	10	4
Дорноговь аймаг	446	280	166

Дорноговь аймгийн хэмжээнд 2025 оны байдлаар 16101 өвчтөн эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлсэн байна.

2.6 Боловсрол

Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын хэмжээнд 2025/2016 оны хичээлийн жилд Ерөнхий боловсролын 1 сургууль үйл ажиллагаа явуулж, 23 багш ажиллаж, 425 сурагч суралцсан бол сургуулийн

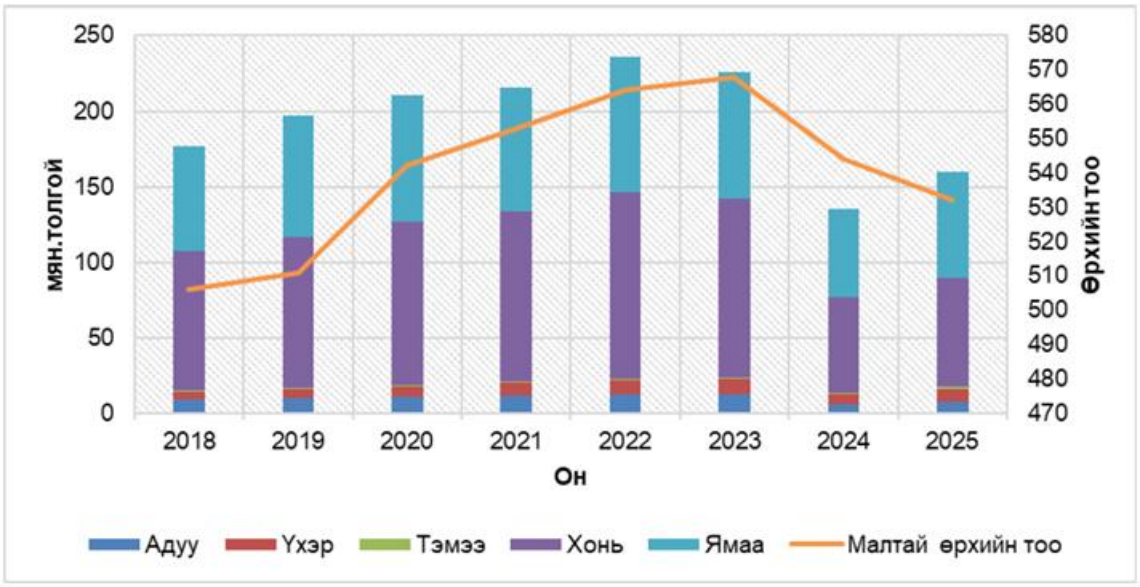
өмнөх боловсролын 1 байгууллага сумын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж, 9 үндсэн болон туслах багш ажиллаж, 169 хүүхэд хамрагдсан байна.

Зураг 2-6. ЕБС-ийн үзүүлэлтүүд

2.7 Малын тоо, толгой үзүүлэлт

Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын хэмжээнд 2025 оны жилийн эцсийн байдлаар 532 малтай өрх, 7300 адуу, 8900 үхэр, 71900 хонь 70800 ямаа, 1100 тэмээ тоолуулсан бол Элдэв багийн хувьд 146 малтай өрх, 2300 адуу, 1600 үхэр, 17100 хонь 19500 ямаа тоолуулсан байна.

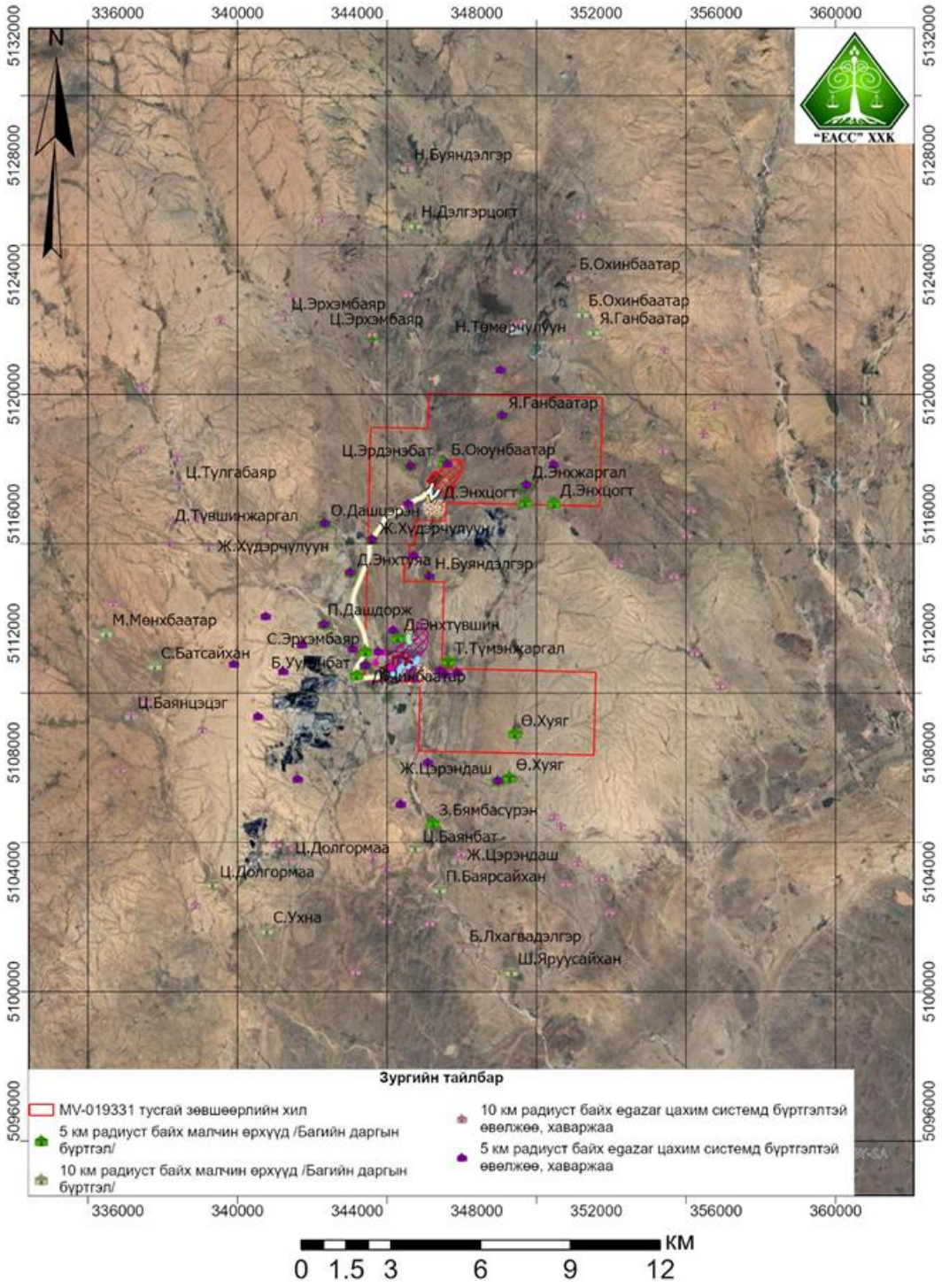
Зураг 2-7. Даланжаргалан сумын малтай өрхийн тоо, малын тоо толгой

Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын малын тоо толгойн динамикаас харахад 2018-2013 онуудад өссөн үзүүлэлттэй байгаа ба 2023-2025 оны хугацаанд буурсан дүнтэй байна.

2.8 Төслийн талбайн орчин дахь малчин өрхүүд

“Говийн шандаст хүлэг” ХХК-ний “Алагтогоогийн ордын Хойд элдэв, Хойд Алагтогоогийн

хэсгийн Зүүн далан хэсгийг ил аргаар ашиглах” төслийн талбайн орчинд 500-1600 толгой малтай 9 малчин өрх байна. Малчин өрхүүдийн баршлыг дараахи зурагт үзүүлэв.

Зураг 2-8. Төслийн талбайн ойролцоох малчин айл өрхүүд

ГУРАВ. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

“Говийн шандаст хүлэг” ХХК-ний “Алагтогоогийн ордын Хойд элдэв, Хойд Алагтогоогийн хэсгийн Зүүн далан хэсгийг ил аргаар ашиглах” төслөөс орчны төлөв байдал, бүс нутгийн нийгэм эдийн

засагт нөлөөлж болох нөлөөллүүдийн хэлбэр, түүний эрчимшил зэргийг магадлан жагсааж, болзошгүй нөлөөллийг тодрууллаа

Хүснэгт 3-1. Төсөл хэрэгжих үеийн байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй нөлөөллийн хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа, эрчим

Байгаль орчны үзүүлэлт	Шууд	Шууд бус	Өөрөө зохицуулагдах	Богино хугацааны	Урт хугацааны	Буцаж нөлөөлөх	Буцалтгүй нөлөөлөх	Хүчтэй	Дунд зэрэг	Бага зэрэг
1. Байгалийн төрөл зүйлийн өөрчлөлт										
Газрын доорх урсацын өөрчлөлт	x				x		x		x	
Газрын доорх усны чанарын өөрчлөлт	x				x		x		x	
Гадаргын усны урсацын өөрлөлт	Нөлөөлөл байхгүй									
Ургамлын бүтцийн өөрчлөлт	x		x				x	x		
Хөрсний элэгдэл, эвдрэл	x				x		x	x		
Геологийн тогтоцын өөрчлөлт	x				x		x	x		
Зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлт	x				x		x		x	
Уур амьсгалын (бичил) өөрчлөлт		x		x			x	x		
2. Байгалийн нөөц, ашиглалт										
Газрын гадаргын нөөц баялаг	x				x		x		x	
Бэлчээрийн байдал	x			x			x		x	
Эрдэс түүхий эдийн нөөц	x				x		x		x	
Эрчим хүчний нөөц	x				x		x		x	
3. Байгаль, орчны өөрчлөлт										
Ундны усны чанар, хэмжээ	x				x		x	x		
Агаарын бохирдол	x		x			x		x		
Хөрсний эвдрэл, бохирдол	x				x		x	x		
Хорт бодис усаар дамжин хүн, амьтанд нөлөөлөх		x			x	x				x
Дуу чимээ, шуугианы нөлөө	x			x			x		x	
4. Байгалийн өнгө төрх, түүх соёлын дурсгалт зүйл										
Байгалийн үзэсгэлэнт өнгө төрх өөрчлөгдөх	x				x		x	x		
Ландшафтын хэлбэр, өнгө өөрчлөгдөх	x				x		x	x		
Тусгай хамгаалалттай газар нутагт нөлөөлөх	x				x		x		x	
Түүх соёлын дурсгалт зүйлд нөлөөлөх	Нөлөөлөл байхгүй									
Археологи, палентологийн олдворт нөлөөлөх	Нөлөөлөл байхгүй									
5. Нийгэмд үзүүлэх нөлөө										

Үйлчилгээний салбарын үйл ажиллагаанд нөлөөлөх		x		x			x			x
Хүн амын орлого өөрчлөгдөж нэмэгдэх	x			x			x		x	
Хүн амын эрүүл мэндэд нөлөөлөх		x		x		x				x
6. Эдийн засаг, байгаль орчин										
Татварын орлого өөрчлөгдөх	x			x			x		x	
Бүс нутгийн орлого нэмэгдэх	x			x			x		x	
Ядуурлыг бууруулахад дэмжлэг болох	x			x			x		x	
Ажлын байр нэмэгдэх	x			x			x		x	
Уурхайн чанартай эрэлт хэрэгцээ нэмэгдэх	x			x			x		x	
7. Бусад нөлөөлөл										
Уурхайн болон ахуйн бохир уснаас хөрс, ус бохирдох	x				x		x		x	
Шороон зам харилцаа, уурхайн машин механизмын хөдөлгөөн шилжилтээс болж хөрс эвдрэх	x				x		x	x		
Дүн	25	4	2	11	16	3	26	10	16	3

Эдгээр болзошгүй нөлөөллүүдийг хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа, эрчмээр нь тодруулбал: ***Шууд нөлөөлөл***

Болзошгүй нөлөөллийн 25 (86.2 %) нь шууд нөлөөлөлд хамрагдаж байна. Нүүрсний орд ашиглах төслийн үйл ажиллагаанаас ургамлан нөмрөгийн өөрчлөлт, хөрсний элэгдэл эвдрэл, бэлчээрийн нөөц багасах, газрын доорх усны чанарт, геологийн тогтоц, ландшафтын хэлбэр, хүрээлэн буй орчин, тусгай хамгаалалттай газар нутаг зэрэгт сөргөөр нөлөөлж экологийн тэнцвэрт байдлыг алдагдуулж болзошгүй байна.

Шууд бус нөлөөлөл

Уг төслөөс нийт болзошгүй нөлөөллийн 4 (13.8 %) нь шууд бус нөлөөлөлд хамрагдаж байна. Уур амьсгалын (бичил) өөрчлөлт, Хорт бодис усаар дамжин хүн, амьтанд нөлөөлөх, Үйлчилгээний салбар зэрэгт шууд бусаар нөлөөлөхөөр байна.

Өөрөө зохицуулагдах нөлөөлөл

Нүүрсний орд ашиглах төслөөс нийт болзошгүй нөлөөллийн 2 (6.9 %) нь өөрөө зохицуулагдах нөлөөлөлд хамрагдаж байна.

Богино хугацааны нөлөөлөл

Уг төслөөс нийт болзошгүй нөлөөллийн 11 (37.9 %) нь богино хугацааны нөлөөлөлд орж байна. Богино хугацааны нөлөөлөлд уур амьсгалын (бичил) өөрчлөлт, бэлчээрийн байдал зэрэг богино хугацаанд өөрөө зохицуулагдах нөлөөлөл гэж авч үзлээ.

Урт хугацааны нөлөөлөл

Төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөллийн 16 (55.2 %) нь урт хугацааны нөлөөлөл бөгөөд төслийн байгаль орчинд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийн ихэнхи нь урт хугацааны нөлөөлөлд хамрагдаж байна.

Нөлөөллийн эрчим

Төсөл хэрэгжих орчны байгаль орчинд тухайн төслөөс гарах хүчтэй нөлөөлөл их бөгөөд талбайн болон түүний орчны хөрс, ургамлын элэгдэл, байгалийн үзэсгэлэнт өнгө төрх өөрчлөгдөх, агаар, хөрс,

усны бохирдол, ландшафтын хэлбэр өнгө өөрчлөгдөх зэрэг нөлөөллүүд байна. Дунд зэргийн эрчимтэй нөлөөлөлд газрын гадаргын нөөц баялаг, зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлт, татварын орлого, бүс нутгийн орлого нэмэгдэх зэрэг нөлөөллүүд багтана.

Бага зэргийн эрчимтэй нөлөөлөлд хорт бодис усаар дамжин хүн, амьтанд нөлөөлөх, үйлчилгээний салбарын үйл ажиллагаанд нөлөөлөх, хүн амын эрүүл мэндэд нөлөөлөх зэрэг нөлөөллүүд багтаж байна. Нийт 29 нөлөөллөөс 10 хүчтэй, 16 дунд зэргийн, 3 бага зэргийн нөлөөлөл байна.

ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ

4.1 Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зорилго

Экологийн системийг бүрдүүлэгч “агаар-хөрс-ургамал-амьтан-шувуу-шавж” гэсэн нийлмэл системийг хүмүүний үйл ажиллагаа болон цаг агаарын өөрчлөлттэй уялдуулан авч үзэх хэрэгтэй.

Байгаль хамгаалах ажил нь нэгдүгээрт уурхайн ашиглалтын талбай болон уурхайн тосгон, тусгай зөвшөөрлийн талбайн байгаль орчныг хамгаалах, хоёрдугаарт хүрээлэн буй орчныг экологийн системийн бүрдлийн хувьд хамгаалах гэсэн үндсэн ойлголтоос бүрдэнэ.

Иймээс бид 2024 онд Алагтогоогийн нүүрсний ордын Хойд элдэв, Хойд алагтогоо хэсгийг ил аргаар олборлох төслийн үйл ажиллагааг орон нутгийн байгаль хамгаалах ажилтай уялдуулан явуулахдаа байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөллийг судлан түүний нөлөөллийн мониторингийг хоёр түвшинд авч хянан уул уурхайн нөлөөллийг авч үзнэ.

Үүнд:

Олборлолтын төслийн байгаль хамгаалах үйл ажиллагаа, мониторинг

Хүрээлэн буй орчины буюу нөлөөллийн радиуст (экологийн системийн үйлчилэх хүрээний радиусыг биологийн төрөл зүйлээс хамааран 50-100 км зайд авч үздэг практик бий) хамаарагдах нөлөөлөлийн мониторинг зэрэг болно.

Байгаль хамгаалах ажлын хүрээнд уул уурхайн төслийн байгаль хамгаалалтын хүрээнд хамаарагдах ногоон байгууламж, хөрсний хамгаалалт багтах бөгөөд мониторингийн асуудалд агаарын чанарын хяналт, хөрсний бохирдол, орон нутгийн байгууллагын бодлогын хүрээнд шийдвэрлэн хамтран ажиллах үйл ажиллагаа багтана. Харин хүрээлэн буй орчны байгаль хамгаалалын асуудалд тус нутгийн экологийн иж бүрэн системийн хүрээнд шийдвэрлэгдлэх асуудлууд багтана.

Төслийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө (БОМТ)-ний үндсэн зорилго нь төслийг хэрэгжүүлэх явцад үүсэх бүхий л сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг төслийн хэрэгжилтийн хүрээнд авч үзэн, холбогдох зардлыг бодитоор төлөвлөх, улмаар энэхүү төлөвлөгөөг төсөл хэрэгжүүлэгч дагаж мөрдсөнөөр байгаль орчин, нийгмийн хамгааллын үүргээ хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх юм.

ТАВ. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 5-1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Болзошгүй болон гол сөрөг нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн үнэ мян.төг	Нийт зардал , сая.төгрөг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Байгаль орчин								
1	Агаар орчинд үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр								
2	Ашиглагдаж буй тээврийн хэрэгсэл тоног төхөөрөмжөөс ялгарах хорт хий орчны агаарыг бохирдуулах	Төсөлд хэрэглэгдэж буй тээврийн хэрэгслүүдэд Монгол улсад мөрдөгдөж буй утааны ба бохирдлын стандартууд болон олон улсын холбогдох стандартуудын шаардлагын дагуу хяналт хийх түүнд нийцүүлнэ	Төсөлд хэрэгжүүлэхэд ашиглах бүх дотоод шаталтат хөдөлгүүр бүхий тээврийн хэрэгсэл, машин механизм	ш	53	100.0	5.3	2026 оны 10-р сард	Монгол улсын стандарт MNS 5013: 2009 MNS 5014:2029
3	Хатуу хучилтгүй зам дээрх тээврийн хөдөлгөөн, бүтээгдэхүүн тээвэрлэж буй машинаас үүсч болох шороо тоосноос агаарт тоосжилт үүсэх	Усны машин ашиглан тоосжилт үүсэх замуудыг дулааны улиралд услах, чийглэх, замыг дагтаршуулах	Шороон замууд	Га	16.27	1’000.0	16.27	2026 оны 10, 11-р сард	Агаарын тухай хууль 9, 11, 23-р зүйл MNS 4585:2019
4		Хучилтгүй зам дээр тээвэр хийх машины хурдыг хязгаарлаж, хурдны хязгаарлалтыг анхааруусан замын тэмдэг, тэмдэглэгээ байршуулна.	Шороон замууд	ш	20	0.25	5.0	2026 оны 10-р сард	

5	Уурхайн орчинд агаар бохирдуулагч бодис, тоосжилт тараах	Цаг уурын автомат станц суурьлуулж байнгын ажиллагаатай байлган мэдээллийг цуглуулах	Ажилчдын сууринд	ш	1	15’000.0	15.0	2026 оны 11-р сард	
6	Нүүрс овоолгод нүүрсний өөрөө халалт, өөрөө шаталтын улмаас орчны агаар бохирдох	Гар дулаан мэдрэгч камер (Thermal Lmaging camere) худалдан авч нүүрсний овоолгын өдөр тутмын хяналтыг хийх	Нүүрсний овоолгууд	ш	1	8’000.0	16.17	2026 оны 10-р сард	-
	Гадаргын болон газрын доорхи усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр								
7	Усыг тооцоогүй ашигласнаас газрын доорхи усны нөөц хомсдох	Ус ашиглах хэсгүүдийг тоолууржуулж	Ус ашиглах хэсгүүд	ш	2	500.0	1.0	2026 оны 10-р сард	БОНХ-ийн сайдын 2013 оны 05 дугаар сарын 16-ний өдрийн А-156 дугаар тушаал
	Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр								
8	Хаягдал тослох материал хадгалах агуулахаас ачилт хийх явцад санамсаргүй тохиолдлоос асгаралт үүсэн хөрсөн бүрхэвчийг бохирдуулах	Ачилт хийдэг зогсоолын талбайг хүрээтэй, хатуу хучилттай болгох, Асгаралтын үе хэрэглэх багаж хэрэгслээр хангаж ажиллах	Засвар үйлчилгээний газрууд	ш	5	1’500.0	7.5	2026 оны 10, 11-р сард	-
	Физик нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр								
9	Үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж, машин механизмын, хөдөлгүүрээс үүдэлтэй	Техник тоног төхөөрөмжийн шуугиан бууруулах арга хэмжээг авах	Төслийн хүрээнд ашиглаж буй машин механизм	ш	53	500.0	26.5	2026 оны 10, 11-р сард	MNS 500:2000 MNS 5002:2000 MNS 4990:2000 MNS

	шуугиан ажиллагсдын эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөл үзүүлнэ.	Дуу шуугиан ихтэй ажлын байранд ажиллагсдыг сонсголын эрхтэн хамгаалах хэрэгслээр хангах	Шуугианы түвшин өндөр хэсгүүдэд	ш	600	15.0	9.0	2026 оны 11-р сард	12.4.005:85 MNS 5388:2004
	Нийгэм, эдийн засаг								
10	Төслийн үйл ажиллагааны талаархи мэдээллийг олон нийтэд хаалттай байлгаснаар олон нийтийг төөрөгдүүлэх, сөрөг сэтгэгдэл төрүүлэх	Тогмтол хугацаанд байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр хийсэн ажил, орчны бохирдлын хэмжилтийн мэдээлллийг нөлөөллийн бүсэд орших олон нийтэд танилцуулж хэлэлцүүлэг явуулах	Нөлөөллийн бүсийн оршин суугчид	Удаа	1	1000.0	1.0	2026 оны 11-р сард	Сарын 06-ны өдрийн А-03 тоот тушаалын хавсралт
11		Сумын орон нутгийн иргэд, малчидтай хамтран ажиллах гэрээ байгуулан ажиллах, малчын мах, сүү, цагаан идээ зэрэг бүтээгдэхүүнийг худалдан авч хамтран ажиллах	Даланжаргалан сум	Хамтран ажиллах гэрээ	1	-	Үйл ажиллагааны зардал	2026 оны 10-р сард	Ашигт малтмалын тухай хууль 42-р зүйл 42.1
	Хүний эрүүл мэнд								
12	Байнгын хүнд, хортой нөхцөлд ажиллагсдын эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх	Ажиллагсдыг эрүүл мэндийн үзлэг хамруулах	Ажиллагсад	Хүн	639	500.0	Үйл ажиллагааны зардал	2026 оны 11-р сард	-
13	Төслийн үйл ажллагаа	Бүс нутгийн эрүүл	Нөлөөллийн	Удаа	1	25’000.0	Үйл		-

	нөлөөллийн бүсийн иргэдийн эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлх	мэндийн хүртээмжийг сайжруулах чиглэллээр хамтран ажиллах	бүсийн оршин суугч иргэд				ажиллагааны зардал.	2026 оны 11-р сард	
	Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр хэрэгжүүлэх ажлын нэг жилийн нийт зардал, сая.төг						**102,740,000.0**		

ЗУРГАА. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 6-1 Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Техникийн нөхөн сэргээлт	Уурхайн карьер дүүргэлт	Га	10	-	Үйл ажиллагааны зардал	2026 оны 11-р сард	- MNS 5915:2008, - MNS 5917:2008, - MNS 5918:2008 - MNS 17.5.1.19-92, • Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх аргачлал (2015 оны А-138)
2	Биологийн нөхөн сэргээлт	Төлөвлөгдөхгүй	Га	0	0	0.0	-	
Нийт зардал /мян.төг/			**0.0**					

ДОЛОО. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 7-1. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Хог хаягдын цэг тохижуулах	Даланжаргалан сумын хогийн цэг	Шинээр хогийн цэг гаргах шуудуутатах	Га,	4754.0 га	23’ 700.0	2026 оны 10-р дугаар сард	Сум орон нутгийн хүсэлт, саналын дагуу
Нийт зардал /мян.төг/				**23,700,000.0**				

НАЙМ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 8-1. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Нөлөөлөлд өртөх иргэд	Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Хадлан тэжээлийн болон бусад дэмжлэг	Нөлөөллийн бүсийн айлуудад	Жил бүр байгаль, цаг уурын нөхцөл байдлаас шалтгаалан тухай бүрт нь төлөвлөж, хэрэгжүүлэх	1	-	15,000,000	2026 оны 11-р сард	БОННҮ
Нийт зардал /мян.төг/			**15,500,000**					

ЕС. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 9-1. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Археологийн дурсгал	Төслийн ажилчдад Орон нутгийн харилцааны болон Соёлын өвийн зааварчилгаа өгөх, дурсгалт зүйлс олдох үед баримтлах журмыг танилцуулах	Төслийн үндсэн болон гэрээт компанийн ажилчид	Нийт ажилчид	-	Үйл ажиллагааны зардлаар	2026 оны 10, 11-р сард	Монгол Улсын Соёлын өвийн тухай хуулийн 27.8, 27.9 БСШУ сайд 222 дугаар тушаал
2	Палеонтологийн дурсгал							
Нийт зардал /мян.төг/				**0.0**				

АРАВ. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 10-1. Болзошгүй аюул ослоос урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

№	Болзошгүй болон гол сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн үнэ мян.төг	Нийт зардал , сая.төгрөг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Байгалийн гамшигаас урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр								
1	Зам тээврийн осол гарах Хог хаягдлыг ил задгай хаяснаас ойр орчим бохирох	Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, замын хөдөлгөөний дүрмийг баримтлах, машин техникийн засвар үйлчилгээг тогтмол хийж байх	Төслийн талбай болон түүний ойр орчимд	Дотоод хяналтаар				2026 оны 10, 11-р сард	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль, 3 дугаар бүлэг
2		Зөвхөн шаардлага хангасан машин, техник, хэрэгслийг ашиглах	Төслийн талбай болон түүний ойр орчимд	Дотоод хяналтаар				2026 оны 10, 11-р сард	-
3	Гал түймрийн улмаас үйлдвэрэлийн үйл ажиллагаа доголдох, зогсох	Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх сургалт сурталчилгаа, болзошгүй аюулын үед авах арга хэмжээг төслийн нийт ажилтан албан хаагчидад тогмол хугацаанд танилцуулах	“Говийн шандаст хүлэг” ХХК	Удаа	1	5’000.0	Үйл ажиллагааны зардал	2026 оны 11-р сард	Галын аюулгүй байдлын тухай хууль, 16-р зүйл, MNS 5566:2005 MNS 6339:89
4		Гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл, галын хор зэргийг тогтсон стандартын дагуу байрлуулж бэлэн байдлыг хангаж ажиллах	“Говийн шандаст хүлэг” ХХК	ш	10	1’000.0	5.0	2026 оны 10, 11-р сард	

5	Газар хөдлөлт, чичирхийллийн улмаас үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа доголдох, зогсох	Болзошгүй ослын үед авах арга хэмжээг төслийн нийт ажилтан албан хаагчидад тогтмол хугацаанд танилцуулах, сургалт хийж	“Говийн шандаст хүлэг” ХХК	Удаа	1	5’000.0	Үйл ажиллагааны зардал	2026 оны 11-р сард	Гамшгаас хамгаалах тухай, 27-р зүйл
6	Үйлвэрлэлийн ослоос урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр								
7	Үйлвэрлэлийн гэнэтийн ослын улмаас хүний эрүүл мэнд, амь насанд сөргөөр нөлөөлж үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа доголдох, зогсох	Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны сургалтыг тогтмол хугацаанд гүйцэтгэх	“Говийн шандаст хүлэг” ХХК	Хүн/өдөр	1	5’000.0	5.0	2026 оны 10, 11-р сард	MNS 4969:2000
8		Ажиллагсадын хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр хангах	Рентген ангилагч төхөөрөмжтэй шууд харьцах болон засвар, үйлчилгээний ажилтан	Удаа	1	5’000.0	5.0	2026 оны 10, 11-р сард	Цөмийн энергийн тухай хууль, 20, 21-р зүйл Цацрагийн хамгаалалт, аюулгүй байдлын үндсэн дүрэм
	Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр хэрэгжүүлэх ажлын нэг жилийн нийт зардал, сая.төг						**20,000,000.0**		

АРВАН НЭГ. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 11-1. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

№	Болзошгүй болон гол сөрөг нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн үнэ мян.төг	Нийт зардал , сая.төгрөг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Хог хаягдлыг ил задгай хаяснаас ойр орчим бохирдох	Хог хаягдлын нэг байгуулаж зориулалтын тагтай битүү савтай болох	Төсөл хэрэгжих орчин	Талбай	1	4000.0	4.0	2026 оны 10-р сард	Монгол улсын стандарт MNS 5850: 2019 MNS 1107-1:2001
2	Хог хаягдлыг ил задгай хаяснаас ойр орчим бохирох	Хог хаягдлыг нэг цэгт цуглуулан ангилж, битүү саванд хадгалан тогтмол хугацаанд тээвэрлэж байх	Төсөл хэрэгжих орчин	Тн	17.5	Хог хаягдлын гэрээгээр		2026 оны 10-р сард	MNS 5850:2019
3	Аюултай хог хаягдлыг зохих журмын дагуу хадгалж, устгаагүйн улмаас орчныг бохирдуулах	Аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах, цуглуулах, тээвэрлэх эрх бүхий байгууллагад шилжүүлэх,	Хог хаягдал үүсгэх эх үүсвэрүүд	тн	-	Мэргэжлийн байгууллагтай гэрээ байгуулж гэрээний үнийн дүнгээр		2026 оны 10-р сард	Хог хаягдлын тухай хууль 22, 23, 24-р зүйл,
4	Хог хаягдлыг ил задгай хаяснаас ойр орчим бохирдох	Цахимаар болон цаасан хэлбэрээр энгийн хог хаягдлын мэдээ тайланг харьяалах сумын Засаг дарга, аюултай хог хаягдлын мэдээ тайланг харьяалах аймгийн Засаг даргад хүргүүлэх	Төсөл хэрэгжих орчин	Удаа	1	500.0	5.0	2026 оны 11-р сард	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2018 оны А/428 тушаал
	Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр хэрэгжүүлэх ажлын нэг жилийн нийт зардал, сая.төг						**9,000,000.0**		

АРВАН ХОЁР. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Хүснэгт 12-1. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Хяналт шинжилгээний ажлын хэмжээ	Нэгжийн зардал, мян.төг	Нийт зардал, мян.төг	Баримтлах стандархт ба арга аргачлал	Дээд тоод хязгаар
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Агаарын бохирдолыг хянах							
1	Тоос: PM2.6, PM10, Нийт тоос утааны хий: Хүхэрлэг хий, Азотын давхар исэл, Угаарын хий	Уурхайнуудаас салхины чигийн дагуу 100 м 500 м-т, 1 км-т	2026 оны 10, 11-р сард	Утааны хий, Тоос	100.0	2405.0	MNS 0017-2-5- 12:1988 MNS ISO 4221:2002 MNS0012-1-003:1982 MNS 0017-2-5-11:1988 MNS 4048:1988 ISO 16017-1:2000 ISO 16362-2:2003 MNS 5365:2004 MNS-5919:2008	24 цагийн дундаж: Нийт тоос-150 мкг/м^3 PM2.5-50 PM10-100 мкг/м^3 SO_2-20, NO_2-40, CO-30000 мкг/м^3
2		Ажилчдын суурингийн ойролцоо,			100.0	400.0		
3		Хөрсний овоолгын ойролцоо /Хойд Элдэв/			100.0	400.0		
4		Дотоод тээврийн замын орчимд /Хойд элдэв, хойд алагтогоо /			100.0	400.0		
5		Малчин айлын гадна			100.0	400.0		
6		Хуурай баяжуулах үйлдвэрийн орчинд			100.0	400.0		
	Усны бохирдлыг хянах							
7	Усны ерөнхий үзүүлэлт: pH температур, өнгө, хатуулаг, биологийн болон химийн хэрэгцээт хүчил төрөгч, гадаргуугийн идэвхит бодис, ууссан хүчилтөрөгч,	Уурхайн шүүрлийн ус /Хойд Элдэв, Хойд Алагтогоо /	2026 оны 10, 11-р сард	Усны ерөнхий үзүүлэлт ба хүнд метал	100.0	800.0	MNS 4047-88 MNS 4586 :1998 MNS 4943 : 2011 MNS-6148:2010 MNS ISO 5667-4 : 2001 MNS ISO 5667-5 : 2001MNS ISO 5667-6 : 2001 MNS ISO 5667-10 : 2001 MNS ISO 5667-	Газрын доорхи ус: pH-6.5, NH_4-3.0, NO_2 -1, NO_3-50, PO_4-3.5, Cl-350, F-1.5, SO_4-500, Mn-0.1, Ag-0.1, Fe-0.3 мг/л
8		Уурхайн орчин дахь гадаргын ус			100.0	400.0		
9		Уурхайн талбайн ойролцоох малчны худаг			100.0	400.0		
10		Ундны ус		Усаны	150.0	1800.0		

	Анионууд, Катионууд,			ерөнхий үзүүлэлт ба хүнд матал,			11:2000 MNS ISO 5667-13 :2000 Гадаад орчны уснаас сорьц авах болон тээвэрлэх, гарын авлагын зөвлөмж MNS ISO 6107-1:2002 MNS ISO 5667-1:2002 MNS 0900:2018	
	Хөрсний бохирдлыг хянах							
11	Ерөнхий: Чийг, хуурай үлдэгдэл, pH, ялзмаг, Хүнд маталл:	Шимт хөрсний овоолгын орчим /Хойд элдвэ, хойд алагтогоо/	2026 оны 11-р сард	Ерөнхий, хүнд	100.0	200.0	MNS 5850:2008 MNS ISO 11074-1:2001 MNS ISO 11074-2:2001 MNS 5546 : 2005	Pb-100 мг/кг Cd-3 мг/кг As-6 мг/кг Cu-100 мг/кг Zn-300 мг/кг
12		Хөрсний овоолгын орчим	2026 оны 11-р сард	Металл	100.0	200.0		
13		Цэвэр хөрс			100.0	200.0		
14		Автозогсоолын орчим			100.0	200.0		
15		Ажилчдын сууринги йн орчинд			100.0	200.0		
16		Дотоод тээврийн замын орчим			100.0	200.0		
17		Засварын талбайн орчимд			100.0	200.0		
18		Хогийн цэгийн орчим			100.0	200.0		
	Цацрагийн хяналт шинжилгээ							
19	Гамма цацрагийн хувийн идвэх	Нүүрс, хаягдал чулуулаг, баяжуулалтын хаягдал	2026 оны 11-р сард	Гамма цацраг	45.0	270.0	Цацрагийн хамгаалалт, аюулгүй байдлын үндсэн дүрэм MNS 5074:2001 MNS 0900:2018	Гамма тунгийн чадал: Ажлын байр болон овоолго, үйлдвэрийн бүсэд 0.50 мкЗв/ц-аас бага Цацрагтай ажиллагсдын авч
20		Хөрс	2026 оны 11-р сард	Гамма цацраг	45.0	135.0		
21	Rn-222, Ra-226	Гүний ус, шүүрлийн	2026 оны	Радон, Ради	60.0	180.0		

		ус, усан сан	11-р сард					болох жилийн дээд тун: 20 мЗв/жил Ra-226: 0.5 Бк/л Rn-222: 11 Бк/л
22	Ажлын байрны дозиметрийн хэмжилт, алдагдлын хяналт	Х-гау/рентген ангилагч орчим	2026 оны 10-р сард	Гамма фон	30.0	30.0		
	Хүчиллэг урсацын хяналт шинжилгээ							
23	Нийт хүхэр, сульфидын хүхэр, Цэвэр Хүчил үүсгэлтийн рН, Хүчил-суурийн тэнцвэрийн тооцоо / Цэвэр хүчил үүсгэх боломжит чадвар, Зуурмагийн рН утга, ЕС	Хуурай баяжуулалтын хаягдал	2026 оны 11-р сард	Хүчиллэг урсац үүсэх эсэхийг тодорхойлох багц	300.0	1’200.0	Global Acid Rock Drainage Guide	Зуурмагийн рН 4.5-5.0 Нийт хүхэр ба Сульфидын хүхэр 0.1-ээс бага Цэвэр хүчил үүсгэлтийн рН 4.5-аас их Цэвэр хүчил үүсгэлтийн рН 0-ээс бага
	Ургамлан бүрхэвчийн хяналт шинжилгээ							
24	Ургамлан нөмрөгийн тархалт, бүрхэц, нягтшил, хэв шинж, зүйлийн бүрэлдэхүүн	Төслийн талбайн орчинд	2026 оны 10-р сард	Зүйлийн бүрдэл, хэв шинж, бүрхэц	Мэргэжлийн байгууллагатай гэрээ байгуулах		Ургамлын бүрхэц, хучилтын хэмжээг тогтоох геоботаникийн аргууд	-
	Амьтны аймгийн хяналт шинжилгээ							
25	Амьтны аймгийн байршил, тоо толгой, зүй бус хорогдол	Төслийн талбайн хэмжээнд болон цахилгаан дамжуулах шугамын дагууд	2026 оны 11-р сард	Зүйлийн тоо толгой, байршил, хүсийн бүтэц гэх мэт	Мэргэжлийн байгууллагатай гэрээ байгуулах		Амьтны ажиглалтын аргууд	-
	Нийгмийн нөлөөлөлийн хяналт шинжилгээ							

26	Ойролцоох малчин айл өрхүүдийн амьжиргаа	Шууд нөлөөллийн айл өрх, тээврийн замын дагуух иргэд	2026 оны 10, -р сард	Санал гомдлын бүртгэл, уулзалт	500.0	2’000.0	Өрхийн нөлөөллийн бүртгэлийн маягт	-
	Орчны хяналт шинжилгээний нэг жилийн зардлын дүн, сая.төгрөг:				**13,215,000.0**			

АРВАН ГУРАВ. ТУХАЙН ЖИЛ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 13-1. Нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв /мян.төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар
			2026 он		
1	Нөлөөллийн бүсийн малчдад худаг гаргаж өгөх	Дотоод төлөвлөлт	10 дугаар сар	Компанийн БО-ны мэргэжилтэн	Даланжаргалан сумын Бичигт багийн нутагт байрлах
2	Нөлөөллийн бүсийн малчдаас мах, сүү нийлүүлэлтээ нэмэгдүүлэх гэрээ хийх	Дотоод төлөвлөлт	2026 оны 10, 11-р сард	Компани удирдлага, БО-ы ажилтан	Нөлөөллийн бүсийн иргэдэд
3	Ахмад настнуудыг амралтын газар амраах	Дотоод төлөвлөлт	10 дугаар сар	Компанийн удирдлага /Сум орон нутаг малчдын саналын дагуу/	Сумаас гаргаж өгсөн нэрсийн дагуу
4	Багийн өндөр настын санд жил бүр хандив өгөх	Дотоод төлөвлөлт	10 дугаар сар	Компанийн удирдлага /Сум орон нутаг малчдын саналын дагуу/	Нөлөөллийн бүсийн иргэдэд
5	Өвс тэжээл олгох	Дотоод төлөвлөлт	11 дүгээр сар	Компанийн удирдлага /Сум орон нутаг малчдын саналын дагуу/	Нөлөөллийн бүсийн иргэдэд
6	Өтөг бууц түрэх, хашаа саравч янзлах	Дотоод төлөвлөлт	10 дугаар сар	Компанийн удирдлага /Сум орон нутаг малчдын саналын дагуу/	Нөлөөллийн бүсийн иргэдэд
7	Ахуйн хэрэгцээний түлшний нүүрс олгох	Дотоод төлөвлөлт	11 дүгээр сар	Компанийн удирдлага	Нөлөөллийн бүсийн иргэдэд

8	Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачлигаар зохион байгуулагдах "Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөн"ажлыг хэрэгжүүлэх.	1,650,000	11-р дугаар сар	Компани удирдлага, БО-ы ажилтан	1000 ш хайлаас мод тарина.
Нийт зардал /мян.төг/			**1,650,000**		

АРВАН ДӨРӨВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 14-1. Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө

№	БОМТ, түүний хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх байгууллагууд	Тайлагнах, хэлэлцүүлэх хэлбэр	Мэдээний агуулга	Хугацааны тов	Хэлэлцүүлгээр санал авах чиглэл	Зохион байгуулах газар	Төсөв /мян.төг/
	1	2	3	4	5	6	7
1	Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын орон нутгийн иргэд, ЗД, иргэдийн хурлын төлөөлөл	ИТХ Хэлэлцүүлэг Илтгэл	Тухайн жилийн -БОМТ-ний хэрэгжилт	Жил бүрийн 11-р сард	БОХамгаалах, орон нутгийн иргэдийн санал	Даланжарг алан сум	1350.0
2	Дорноговь аймаг ЗД, БОГ	Илтгэл, тайлан	Өмнө жилийн болон тухайн жилийн - БОМТ-ний хэрэгжилт	Жил бүрийн 10 сард	БОХамгаалах, орон нутгийн санал	Дорноговь аймаг, Сайншанд	1000.0
3	БОУАӨЯ	Тайлан	Тухайн жилийн -БОМТ-ний	Жил бүрийн 12-р сард	БОХамгаалах, орон нутгийн	БОУАӨЯ	1000.0
	Орчны хяналт шинжилгээний нэг жилийн зардлын дүн, сая.төгрөг:						**3,350,000.0**

АРВАН ТАВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗАРДАЛ

Хүснэгт 15-1. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардал

№	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний бүрэлдэхүүн хэсэг	Төлөвлөгдсөн нийт зардал мян.төг
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	102,740,000.0
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	0.0
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	23,700,000.0
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	15,500,000
5	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	0.0
6	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	20,000,000.0
7	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	9,000,000.0
8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	13,215,000.0
9	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	5,000,000.0
Нийт зардал /мян.төг/		**189,155,000.0**

УУЛ УУРХАЙН ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

Хянасан огноо	
Хянасан мэргэжилтний хувийн дугаар	
Дүгнэлт	
Шийдвэрийн төсөл	
Ололт, амжилттай тал	
Дутагдалтай сул тал	
Шаардлага	

Нэг. Төсөл хэрэгжүүлэгч хуулийн этгээд, төслийн тухай товч мэдээлэл

- Байгууллагын нууцын тухай хуулийн 6.1 болон 6.2-ыг үндэслэн дагуу тухайн төслийн хуулийн этгээд мэдээллийн төрлийн харгалзах мөр, багананд мэдээллийг товч хэлбэрээр үнэн зөв оруулах.
- Тухайн төсөлд хамаарахгүй хэсгийг *“хамааралгүй”* гэж бөглөх.
- 1.2.7 дахь хаалтын дараах зориулалт гэдэгт уурхайн хаалтын дараа нөхөн сэргээсэн газрыг бэлчээр, газар тариалан, агуулах, олон нийтэд зориулсан үйлдвэр, үйлчилгээ гэх мэт тухайн газрыг эдийн засгийн эргэлтэнд оруулахаар төлөвлөж буй бол орон нутагтай урьдчилан тохиролцсон чиглэлийг оруулах.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах багана
1.1	Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуй нэгжийн нэр	“Говийн шандаст хүлэг” ХХК
	Аж ахуйн нэгжийн улсын бүртгэлийн дугаар	9019090139
	Аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааны чиглэл	Гадаад худалдаа, ашигт малтмал, олборлолт
	Аж ахуйн нэгжийн харъяаллын хаяг	УБ, СБД, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө, Парк плэйс, 9 давхар, 908
	Захирлын нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Э.Төмөрхуяаг, 99113727
	Холбогдох мэргэжилтний нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Н.Лутбаяр 89249462
1.2	1. Төслийн нэр	Нүүрсний орд ашиглах
	Төслийн харъяаллын байршил	Дорноговь аймаг, Даланжаргалан сум
	Төслийн ангилал	
	А. Нүүрс, алт, жонш, төмрийн хүдэр гэх мэт	Нүүрс
	Б. Ил уурхай, далд уурхай, шороон орд	Ил уурхай
	В. Баяжуулах үйлдвэр	
	Төсөл эхэлсэн огноо	2017он
	Төсөл хэрэгжих хугацаа	2026-2037 он
	Уурхайн хаалт эхлэх огноо	2057 он
	Хаалтын дараах зориулалт	Бэлчээрийн зориулалт
	ТЭЗҮ баталсан огноо	2025.11.25
	Урьд оны бүтээгдэхүүний нийт хэмжээ /дундаж/	*“Хамааралгүй”*
	Ажилчдын тоо	200
	Тухайн жилийн ажлын ерөнхий төлөвлөгөө	Батлагдсан
	Тухайн төсөлд хамаарах дэд бүтэц	Уурхайгаас гарсан нүүрсийг 25-р зөрлөг хүртэл сайжруулсан шороон замаар тээвэрлэнэ.
	Замын урт, эхлэл, төгсгөлийн цэг, чиглэл	25 км
	Шатахуун түгээгүүрийн тоо	ШТС-2
	Шатахууны агуулахын агууламжийн хэмжээ	100 тонн
	Тэслэх, дэлбэлэх бодисын үйлдвэрийн хүчин чадал гэх мэт	Гэрээгээр

Хоёр. Төсөл хэрэгжүүлэх чиглэлээр олгогддог тусгай зөвшөөрөл, дүгнэлт лавлагааны товч мэдээлэл

- Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай 2.3-ыг үндэслэн хуулийн этгээд тусгай зөвшөөрөлтэй холбогдох доорх мэдээллийг үнэн зөв оруулах.
- Тусгай зөвшөөрөл, ашигт малтмалын нөөц, ТЭЗҮ баталсан хуулийн этгээд, дугаар, огноог оруулах
- Доорх хүснэгтийн 2.1.9, 2.1.10-т тусгагдсан холбогдох 7 материалын хуулбарыг байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд зайлшгүй хавсаргах. Мэдээлэл оруулах багананд хавсралтын нэрийг оруулах

№	Мэдээллийн төрөл			Мэдээлэл оруулах багана
2.1	Тусгай зөвшөөрлийн төрөл Дугаар Хүчинтэй хугацаа Талбай			MV-019331 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй талбай Ашиглалтын хугацаа 10 жил 5488.5 га
	Тусгай зөвшөөрлийн төрөл /химийн бодис ашиглах/ Дугаар Хүчинтэй хугацаа			Хамаарахгүй
	Химийн бодисын агуулахад хийсэн мэргэжлийн хяналтын газрын тодорхойлолт			Хамаарахгүй
	Галын дүгнэлтийн огноо, дугаар			
	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий үнэлгээний огноо, баталсан хуулийн этгээд			2020-08-13, №2026/ОА-06, Байгаль орчин, Аялал жуулчлалын яам
	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний огноо, баталсан хуулийн этгээд			2026-08-13, “ЕАСС” ХХК Байгаль орчин, Аялал жуулчлалын яам
	Ус ашиглалтын дүгнэлтийн огноо			
	Тухайн жилийн уулын ажлын батлагдсан төлөвлөгөөний огноо			2026
	Батлагдсан уулын ажлын төлөвлөгөөний 1.1, 1.5, 1.7, 1.9, 1.10, 1.11 дэх маягтыг хавсаргах			Хавсаргав
	Нөхөн сэргээлт	Техникийн нөхөн сэргээлтийн талбай /га-аар/	Тайлант онд гүйцэтгэсэн	0.0
			Төлөвлөгөөт онд гүйцэтгэх.	0.0
		Биологийн нөхөн сэргээлтийн талбай /га-аар/	Тайлант онд гүйцэтгэсэн	-
			Төлөвлөгөөт онд гүйцэтгэх.	-
	ТХГН-ийн тухай хууль, гол мөрний урсац эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай хуулиар тогтоосон хамгаалалтын бүсийн хилийн заагтай давхацсан эсэхийг тодорхойлсон лавлагааг хавсаргах			Хавсаргав

Гурав. Химийн бодисын эрсдэл, хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

- Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29 ны өдрийн А- 618 тоот тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын 3 дугаар хавсралтанд тусгагдсан тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний агуулгад заасны дагуу химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө, хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний хэсгээс холбогдох мэдээллийг доорх хүснэгтэд оруулах

- Тухайн жилд олон төрлийн химийн бодис ашиглахаар бол байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд химийн бодисын хор, аюул, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар хавсралтаар оруулж, доорх хүснэгтийн 3.1.1-д хавсралтын нэрийг дурдах (хэмжих нэгжийг дурдсан байх шаардлагатай)
- Химийн бодисын эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөнд дараах мэдээллийг бүрэн тусгасан тохиолдолд 3.1.2-ын мэдээлэл оруулах хэсэгт “хангалттай” гэсэн дүгнэлтийг оруулна.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах хэсэг
3.1	Тухайн жилд ашиглах химийн бодисын нэр хэмжээ /хэмжих нэгж/	
	Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ Эрсдлийн үед авах арга хэмжээ Учруулсан хор уршгийг зайлуулах, бууруулах арга хэмжээ Хохирлын нөхөн төлбөрийг тооцох арга хэмжээ	
3.2	Шатах тослох материалын нэр төрөл, хэмжээ /хэмжих нэгж/ агуулах байгаа эсэх Тэслэх, дэлбэлэх бодисын нэр төрөл, хэмжээ /хэмжих нэгж/ агуулах байгаа эсэх	
	Тухайн жилийн хог хаягдлын жилийн дундаж хэмжээ /хэмжих нэгж/ Ахуйн хог хаягдал /хатуу шингэн/ Үйлдвэрийн хог хаягдал /хатуу шингэн/ Аюултай хог хаягдал	
	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх тухайн жилийн арга хэмжээний төсөв	

Дөрөв. Байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний тухайн жилийн төсөв

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах хэсэг
4.1	Тухайн жилийн байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний нийт төсөв	**189,155,000.0**
	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	15,500,000
	Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төсөв	102,740,000.0
	Нөхөн сэргээх арга хэмжээний төсөв /техникийн, биологийн/	0.0
	Дүйцүүлэн хамгааллын арга хэмжээний төсөв	23,700,000.0
	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төсөв.	5,000,000.0
	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	20,000,000.0
	Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлийг нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээний төсөв	0.0
	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	9,000,000.0
	Тухайн жилийн орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн нийт төсөв.	13,215,000.0

Тав. Мета мэдээлэл

*Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 39.1.7-д заасныг үндэслэн төсөл хэрэгжүүлэгчээс доорх хүснэгтэд тусгагдсан төслийн дэд бүтэц, нөхөн сэргээх, дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний цар хүрээ,

орчны хяналт шинжилгээний цэгэн мэдээллийг тусгасан мета мэдээллийг цаасанд өнгө будаг, таних тэмдэгээр буулгасан хэлбэрээр болон файл хэлбэрээр тайланд хавсаргах.

*Доорх хүснэгтийн мэдээллийг бүрэн тусгасан эсэхийг шалгах баганыг шинжээч бөглөнө.

д/д	Мэдээллийн төрөл	Мэдээллийг бүрэн тусгасан эсэхийг шалгах багана
5.1.	Зурган мэдээлэлд тусгах мэдээлэл 1. Тосгон 2. Дэд бүтэц(зам, өндөр хүчдэл, цахилгаан сүлжээ, шугаман хоолой, станцын байршил, хашаа, тусгаарлагч, үерийн хамгаалалтын далан, аянга зайлуулагач г.м) 3. Хог хаягдлын цэгийн байршил 4. Химийн бодисын агуулахын байршил 5. Орчны хяналт шинжилгээний дээж авах хяналтын цэгийн байршил 6. Тухайн жилд хуулах хөрс 7. Гадаад, дотоод овоолго 8. Техникийн нөхөн сэргээлтийн талбай 9. Биологийн нөхөн сэргээлтийн талбай 10. Гүний худгийн байршил 11. Дүйцүүлэн хамгааллын байршил	

Зургаа. Тухайн жилийн арга хэмжээнээс байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөллийн дүн шинжилгээний хяналтын хуудас

*Байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан нөлөөллийн дүн шинжилгээний хэсгээс доорх хүснэгтийн А,Б,В,Гдэх баганад” тодорхойлсон”, “ тодорхойлоогүй”, “хамааралгүй” гэсэн 3 төрлийн хариултаас сонгож бөглөх.

*Дүгнэлт гэсэн багана дахь дүгнэлтийг байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний нөлөөллийн дүн шинжилгээний хэсэгт Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам болон аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын ажил хариуцсан мэргэжилтэн дүгнэлт гаргана.

Нөлөөллийн ангилал	А. Тооцсон эсэх	Б. Нөлөөлийн цар хүрээг тодорхойлсон эсэх	В. Нөлөөллийн эрчмийг тодорхойлсон эсэх	Г. Нөлөөллийн үргэжлэх хугацааг тодорхойлсон эсэх	Дүгнэлт
Хөрсөнд үзүүлэх нөлөөлөл: - бохирдуулах - Эвдэх - Доройтуулах	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	
6.2 Гадаргын болон гүний усанд үзүүлэх нөлөөлөл: - Бохирдуулах - Нөөцийг бууруулах	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	
6.3 Амьтан , ургамалд үзүүлэх нөлөөлөл: - амьдрах орчинг хуваах - амьдрах орчинг доройтуулах - Амьдрах орчинг хомсдуулах, - нөөцийг бууруулах	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	
6.4 Агаарт үзүүлэх нөлөөлөл: - бохирдуулах - тоос	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	
6.5 Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлс: - хамгаалах - нүүлгэн шилжүүлэх	хамааралгүй	хамааралгүй	хамааралгүй	хамааралгүй	

Долоо. Байгаль хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний дүн шинжилгээний хяналт

*Төсөл хэрэгжүүлэгч нь доорхи хүснэгтийн “А” багананд байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээг тоогоор илэрхийлэх

* Төсөл хэрэгжүүлэгч нь доорх хүснэгтийн “Б”,”В” багананд байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээний шалгуур үзүүлэлт, хэмжих нэгжийг тогтоосон эсэхэд “ тийм”,” үгүй” хариулт өгнө.

* Доорхи хүснэгтийн “ Г” багананд БОМТ-д тусгагдсан арга хэмжээний шалгуур үзүүлэлт, хэмжих нэгжийг оновчтой тогтоосон эсэхэд Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам, аймгийн Байгаль орчин аялал жуулчлалын газрын ажил хариуцсан мэргэжилтнүүд “ хангалттай”,“ хангалтгүй” гэсэн дүгнэлт өгнө.

Тухайн жилийн байгаль хамгаалах арга хэмжээний чиглэл	А. тоо	Б. Шалгуур үзүүлэлтийг тогтоосон эсэх	В. Шалгуур үзүүлэлтийн хэмжих нэгжийг тогтоосон эсэх	Г. Дүгнэлт
7.1 Нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх зайлуулах арга хэмжээ		тийм	тийм	
7.2 Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ		тийм	тийм	
7.3Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ -Техникийн/ га, эзлэхүүн/ -биологийн / га/		тийм	тийм	
7.4 Дүйцүүлэн хамгаалалын арга хэмжээ		тийм	тийм	
7.5 Тухайн жилийн БОМТ-г хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах арга хэмжээ		тийм	тийм	
7.6 Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлийг нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ		үгүй	үгүй	
7.7 БО-ны менежментийн удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээ		тийм	тийм	

Найм. Орчны хяналт шинжилгээний төлөвлөгөөний хяналтын хуудас

* Төсөл хэрэгжүүлэгч нь доорх хүснэгтийг “А,Б,В,Г” баганад байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан арга хэмжээг тоогоор илэрхийлнэ.

Хяналт шинжилгээний дээж	А. Дээж авах цэгийн тоо	Б. Дээж авах цэгийн байршил	В. Давтамж	Г. Төсөв
8.1 Хөрс	4	-Хатуу хог хаягдлын түр цэг - шимт хөрсний овоолго -ШТМ-ийн агуулах -Засвараас гарсан гарсан машины эд анги хадгалах цэг	Улиралд 1 удаа Жилд 4	600.0
8.2 Ус	2	-Унд ахуйн уснаас -Шүүрлийн уснаас	Улиралд 1 удаа Жилд 4 удаа	480.0
8.3 Ан амьтан	тогтмол	Лицензийн талбай болон нүүрс тээврийн замын дагуу	Байнгын ажиглалт хийнэ.	0.0

8.4 Ургамал	Тогтмол	-	-	0.0
8.5 Агаар	4	-Ил уурхайн салхин дээд талд -Салхин доор -Уурхайн дотоод тээврийн замын доод талд -Кемп	Улиралд 1 удаа Жилд 4 удаа	134.0

ШИЙТГЭЛИЙН ХУУДАС (маягт 2)

2026 оны 10 сарын 19 өдөр № 0900533 Сайншанд хот, сум

ХЯЛБАРШУУЛСАН ЖУРМААР ШИЙДВЭРЛЭХ ЗӨРЧИЛД ШИЙТГЭЛ ОНОГДУУЛАХ ТУХАЙ

Дорноговь аймгийн ЗДТГ-ын Богдын ... /эрх бүхий албан тушаалтны харьяалах байгууллага, албан тушаал, нэр, овог, эрэмбэ/ Д.Одгэрэл-ээс Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 6.1 дүгээр түүний 1 дэх хэсэгт заасан "Говийн жандсот хурц" ХХК 2025 онд байгаль орчныг менежментийн төлөвлөгөөгүй ажилласан гэх ... асуудлыг шалгаад ОЛСОН нь:

Холбогдогч /харьяалах улс, хуулийн этгээдийн нэр, хүний овог, нэр, регистр /паспортын дугаар, аймаг, албан тушаал, хаяг/ "Говийн жандсот хурц" ХХК, 6465932, Улаанбаатар, Хан-Уул, 15-р хороо Нарантөгөл гудамж, Алмаз тауэр, 4-3 -ын байгаль орчныг менежментийн төлөвлөгөөгүй ажилласан гэх нь холбогдогчоос авсан мэдүүлэг ... зэрэг нотлох баримтаар нотлогдон тогтоогдож, болох нь Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 6.1 дүгээр зүйлийн 2.3 дахь хэсэгт заасны дагуу шийдвэрлэх боломжтой байна.

Иймд холбогдогч "Говийн жандсот хурц" /хүн, хуулийн этгээдийн нэр/-нийг үйлдсэн зөрчилд Зөрчлийн тухай хуулийн 7.1 зүйлийн 2 -д заасан шийтгэл оногдуулах үндэслэлтэй байх тул Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 7.2 дугаар зүйлд заасныг үндэслэн ШИЙДВЭРЛЭХ нь:

1. Холбогдогч "Говийн жандсот хурц" ХХК /хүн, хуулийн этгээдийн нэр/-нийг үйлдсэн зөрчилд Зөрчлийн тухай хуулийн тусгай ангийн 7.1-2 /зүйл, хэсэг, заалт/-д заасны дагуу Таван зуун мянган төгрөгөөр /шийтгэлийн төрөл, хэмжээ/ шийтгэл оногдуулсугай.

2. Оногдуулсан шийтгэлийн 500000 төгрөгийг Төрийн сангийн 202610190196036 тоот дансанд, хохирол, нөхөн төлбөрийн — төгрөгийг Төрийн сангийн — тоот дансанд, зөрчил үйлдэж олсон мөнгөн орлогыг /олсын төсөвт/ Төрийн сангийн — тоот дансанд тус тус шийтгэлийн хуудсыг хүлээн авснаас хойш 15 хоногийн дотор бэлнээр, бэлэн бусаар сайн дураар төлж биелүүлэхийг даалгасугай.

3. Зөрчлийн тухай хуулийн 3.6 дугаар зүйлд зааснаар хүн, хуулийн этгээдийн — /үйл ажиллагаа, эрх/ аль болохыг зурах/-ыг — хугацаагаар /хязгаарлах, хүчингүй болгох/ аль болохыг зурах/ эрх хасах шийтгэл оногдуулсугай.

4. Төргуулийн шийтгэлийг хэсэгчлэн төлүүлэх — үндэслэл тогтоогдсон тул оногдуулсан — төгрөгийн торгуулийн шийтгэлийг — хувийг — хугацааны дотор, — хувийг — хугацааны дотор, — хувийг — хугацааны дотор хэсэгчлэн сайн дураараа биелүүлэхийг даалгасугай.

5. Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 4.5 дугаар зүйлд заасны дагуу хураан авсан:

А. Зөрчил үйлдэж олсон /хөрөнгө, орлого/, /аль нь болохыг доогуур зурах/

Б. Зөрчил үйлдэхэд ашигласан /зэвсэг, хэрэгсэл, тээврийн хэрэгсэл, уналга/, /аль нь болохыг доогуур зурах/

В. Зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагаанд ач холбогдолтой баримт болох /эд зүйл, баримт бичиг/ — /аль нь болохыг доогуур зурах/ — /нэр, төрөл, тоо, хэмжээ, шинж тэмдэг/-г Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 4.12 болон Засгийн газрын тогтоолоор батлагдсан "Албадлагын арга хэмжээ авсантай холбоотой хураан авсан хөрөнгө, орлого, эд зүйл, хэрэгслээс хохирол нөхөн төлүүлэх, улсын орлого болгох, устгах журам"-ын дагуу — шийдвэрлэсүгэй.

5. Холбогдогч — /хүн, хуулийн этгээдийн нэр/-д Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 7.2 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасан — -ны өдрийн дотор — үүргийг нөхөн биелүүлэхийг даалгах, эсхүл үүргийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой — төгрөгийн зардлыг гаргуулсугай.

7. Зөрчил үйлдсэн хүн, хуулийн этгээд тогтоосон хугацаанд шийдвэрийг биелүүлээгүй бол шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх журмаар албадан гүйцэтгүүлэхээр эрх бүхий албан тушаалтан Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 7.6 дугаар зүйлд заасан харьяалах шүүхэд хүсэлт гаргана.

8. Шийдвэрийг эс зөвшөөрвөл Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 7.6 дугаар зүйлд заасны дагуу шүүхэд гомдол гаргах эрхтэй болохыг дурдсугай.

ШИЙДВЭР ГАРГАСАН:

Эрх бүхий албан тушаалтан /.....// Д.Одгэрэл /

(нэр)

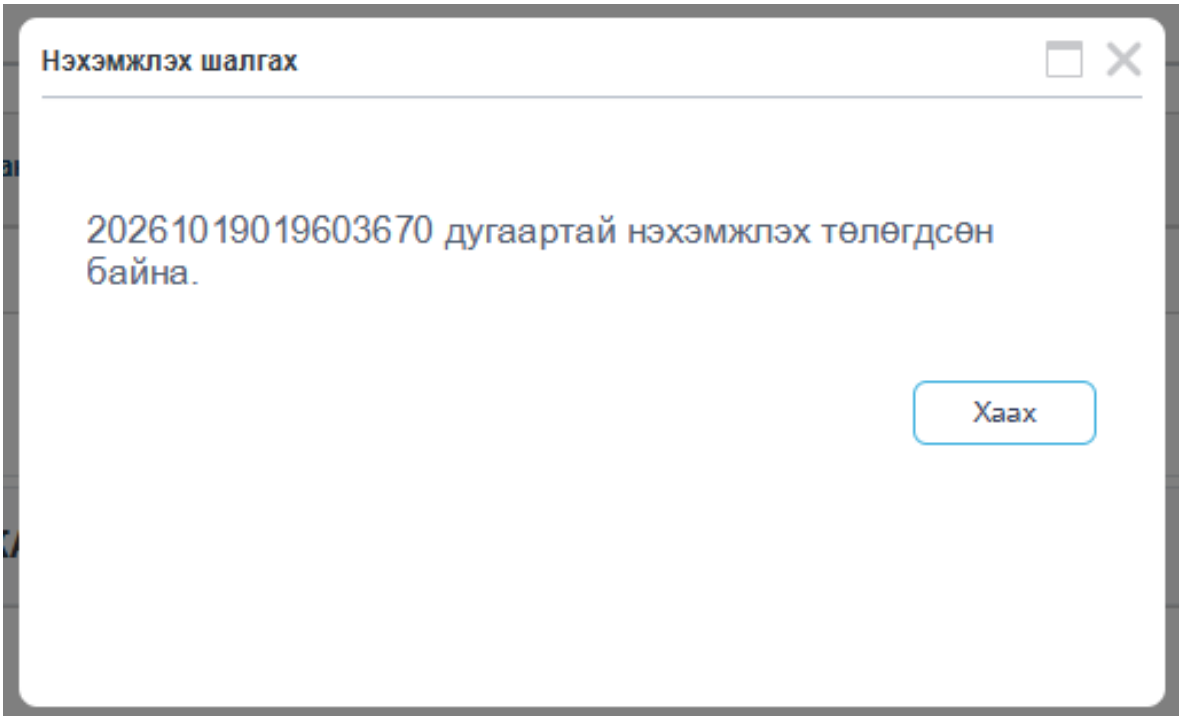
ТАНИЛЦСАН:

Холбогдогч /.....// Ө.Лүтбаяр /

(гарын үсэг) (нэр)

2026 оны 10 сарын 19 өдөр

-500,000.00 MNT
Шилжүүлэг
Гүйлгээний төрөл
Банк хоорондын Бага дүнтэй гүйлгээ
Хүлээн авагч IBAN
MN630090010090000000
Хүлээн авагчийн нэр
ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЦАХИ...
Шилжүүлсэн IBAN
MN540004004001629324
Гүйлгээний утга
qpay 448296730111730 ID:21903568;
Журнал дугаар
PI2629307D6TR0FS
Огноо
2026-10-20 10:48:36

Нэхэмжлэх шалгах
20261019019603670 дугаартай нэхэмжлэх төлөгдсөн байна.
Хаах